

UCHWAŁA NR XXX/249/26
RADY MIEJSKIEJ W WARCE

z dnia 12 lutego 2026 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153), art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025r. poz. 49) Rada Miejska w Warce uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Środki na realizację niniejszego programu pochodzą z budżetu Gminy Warka.

§ 3. Traci moc: uchwała nr LXXXVII/594/24 Rady Miejskiej w Warce z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Warka na lata 2024 -2026.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Warki.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Daniel Bugała

*Załącznik do Uchwały Nr XXX/249/26
Rady Miejskiej w Warce
z dnia 12 lutego 2026 r.*

**GMINNY
PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE WARKA
NA LATA 2026 - 2028**

WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Warka od 2015 roku a jego fundamentem jest troska o dobro dzieci, które potrzebują pomocy ze strony dorosłych, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, troski o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, ochrony przysługujących im praw i wolności. Założeniem Programu jest wsparcie rodzin w przezwyciężaniu trudności opiekuńczo – wychowawczych oraz udzielenie kompleksowej pomocy kobiecie w ciąży lub rodzinie, która ze względu na sytuację zdrowotną znajduje się w sytuacji kryzysowej.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka, w którym nabywa wiedzę o otaczającym je świecie oraz panujących stosunkach międzyludzkich. Kształtuje jego osobowość, wartości, poglądy i styl życia. Dobra atmosfera w rodzinie jest jednym z podstawowych warunków jej trwałości i społecznie pożądanego wychowawczego oddziaływania na dzieci. Rodzice są wzorcem dla dzieci, ich wzajemne relacje stają się wskaźnikiem, którym dzieci będą kierować się w swoim dorosłym życiu. Relacje oparte na wzajemnym poszanowaniu, miłości i zrozumieniu uczą dziecko tolerancji, życzliwości do świata, wypełniają je poczuciem wiary we własne siły. Dzieci odważnie idą w świat, kształcą się, pracują, stają się obywatelami budującymi rzeczywistość. To w rodzinie dziecko uczy się wyrażania swoich uczuć (radości, zadowolenia, gniewu, lęku, złości, obaw, poglądów) oraz wartościowania, co jest dobre a co złe, kształtuje osobowość młodego pokolenia, uczy postaw społecznych i wyznacza koleje jego losu. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko prawidłowo funkcjonująca rodzina jest warunkiem dobrego, akceptowanego społecznie młodego pokolenia, o prawidłowym poczuciu własnej wartości, empatii i aspiracji. To młode pokolenie stanowi bazę do budowania kolejnej najmniejszej, prawidłowo funkcjonującej komórki społecznej.

Zdarza się jednak, że wzajemne relacje w rodzinie są zaburzone i przekazywane dzieciom wzorce są nieprawidłowe lub nieakceptowane społecznie. Może mieć na to wpływ szereg czynników takich jak, nałogi członków rodziny, przestępczość, przemoc w rodzinie, bezradność rodziców, choroby psychiczne. Rodzina poddana tym czynnikom traci swą zdolność wychowywania silnych, pewnych siebie dzieci, a może powodować ich niedostosowanie społeczne i zagubienie w otaczającym je świecie.

Do trudnych sytuacji życiowych w rodzinie dochodzi także, gdy pojawia się dziecko z wadą letalną, zaburzeniem rozwoju, przewlekłą chorobą czy niepełnosprawnością. Taka sytuacja zawsze wywołuje w rodzinie poważny kryzys i łączy się z problemami emocjonalnymi i zdrowotnymi, które zaburzają jej prawidłowe funkcjonowanie.

Najlepszym sposobem na pomoc rodzinie jest stymulowanie jej własnej aktywności i siły do samodzielnego zmierzania się z problemami, wzmacnianie jej, wspieranie, ukazywanie sposobów na odbudowanie prawidłowych relacji w rodzinie i właściwe wypełnianie ról społecznych.

I. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Warka na lata 2026 – 2028 określa zadania własne Gminy wynikające z:

1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz.U. z 2025r. poz. 1214 z późn. zm).
2. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U. z 2025r. poz. 49 z późn.zm.)
3. Ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j.Dz.U. z 2024r. poz. 1829 z późn.zm.)
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz.U. z 2024r. poz.1673 z późn. zm.)
5. Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz. U. z 2023r. poz. 2151 z późn. zm.)
6. Ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn.zm.)
7. Rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny (t.j.Dz. U. z 2024r. poz. 1512 z późn.zm.)

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Gmina Warka jest gminą miejsko – wiejską o powierzchni 201,14 km², położoną w województwie mazowieckim, w powiecie grójeckim. Największym zakładem w gminie jest Grupa Żywiec S. A. Browar w Warce, a dominującą branżą jest przetwórstwo owocowe, którego zaplecze stanowią okoliczne uprawy owoców, głównie jabłek, truskawek, borówek i wiśni. Na terenie gminy funkcjonuje:

- 11 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach
- 7 szkół podstawowych
- 12 świetlic dla dzieci i klubów dla młodzieży
- Centrum Sportu i Rekreacji
- Gminna Instytucja Kultury: „Dworek na Długiej”

Wyżej wymienione podmioty umożliwiają dzieciom i młodzieży realizowanie swoich zainteresowań, organizują czas wolny, pomagają w nauce.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych pomocą Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warce oraz analiza społeczna Gminy.

Liczba mieszkańców gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 18 510, w tym 9 523 kobiet i 8 987 mężczyzn.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa realizującą zadania zawarte w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Każdy mieszkaniec Gminy Warka znajdujący się w trudnej sytuacji bytowej, rodzinnej, materialnej, może zgłosić się o pomoc do Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Warce. Pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa
- sieroctwa
- bezdomności
- bezrobocia

- niepełnosprawności
- długotrwałej lub ciężkiej choroby
- przemocy domowej
- potrzebie ochrony ofiar handlu ludźmi
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietność
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- alkoholizmu lub narkomani
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
- klęski żywiołowej lub ekologicznej

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Warce pomoc udzielana była zazwyczaj z dwóch lub więcej powodów, przy uwzględnieniu kryterium dochodowego, dla osoby samotnej 1010,00 zł, a dla osoby w rodzinie 823,00 zł. Liczba osób korzystających z pomocy w latach 2022 – 2024 przedstawia się następująco:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	109	95	84	199	173	128
bezdomność	5	8	5	5	8	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	8	12	8	36	51	34
bezrobocie	38	39	30	99	104	70
niepełnosprawność	84	65	63	109	103	99
długotrwała lub ciężka choroba	75	61	79	127	103	130
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	84	60	64	192	128	128
w tym: rodziny niepełne	24	19	19	64	51	46
rodziny wielodzietne	12	5	6	67	25	32
przemoc domowa	1	2	1	5	8	5
alkoholizm	11	9	9	23	18	19
narkomania	2	1	0	3	1	0
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	4	6	6	5
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0

Z powyższych danych wynika, że problemy dotyczące funkcjonowania rodziny są częstym powodem zgłaszania się po wsparcie do M – GOPS w Warce.

Od 2013 roku w M – GOPS w Warce pracuje asystent rodziny, który z aktywnym udziałem rodzin i we współpracy z pracownikami socjalnymi opracowuje plany pomocy rodzinie i udziela wsparcia mającego na celu:

- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- pedagogizację rodziców, czyli dostarczanie wiedzy o procesie wychowania, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, trening umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- podniesienie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w tym trening budżetowy,
- podniesienie umiejętności załatwiania spraw urzędowych w tym trening umiejętności społecznych,
- ograniczenie problemu alkoholowego w rodzinach,
- pomoc w znalezieniu pracy i podnoszeniu kwalifikacji,
- wsparcie emocjonalne i wartościujące.

Liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Warka w latach 2021 – 2024 przedstawia poniższa tabela:

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych wsparciem	12	12	9	11
Ilość dzieci w w/w rodzinach	34	30	23	31

Od 1 stycznia 2017 roku, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzył się obszar działań asystenta poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Realizację powyższych działań w M-GOPS w Warce w latach 2022-2024 przedstawia tabela poniżej:

	2022	2023	2024
Liczba rodzin, którym udzielono porady	0	0	0
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	0	0	0
Liczba rodzin, którym wypłacono jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.	2	0	2

Ponadto, funkcjonująca w Warce Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna od 1 grudnia 2017 r. realizuje zadania wiodącego ośrodka koordynacyjno – rehabilitacyjno – opiekuńczego na

powiat grójecki, w ramach programu kompleksowego wspierania rodzin „Za Życiem”.
W ramach swojej działalności poradnia:

- udziela rodzicom specjalistycznej informacji dotyczącej problemów rozwojowych dziecka,
- wskazuje właściwe dla dziecka i jego rodziny formy kompleksowej, specjalistycznej pomocy, w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej,
- wskazuje jednostki udzielające specjalistycznej pomocy dzieciom,
- organizuje wczesne wspomaganie rozwoju dziecka,
- koordynuje korzystanie z usług specjalistów dostępnych na obszarze powiatu.

Ponieważ niepełnosprawność stanowi ważny powód korzystania ze wsparcia M-GOPS w Warce, Gmina Warka przystępuje od 2020r., corocznie do Programu „Opieka wytchnieniowa” kierowanego do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Realizację powyższych działań w M-GOPS w Warce w latach 2021-2024 przedstawia tabela poniżej:

Ilość osób, które skorzystały z opieki wytchnieniowej				
	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.
Dorośli	2	5	7	7
Dziecko	8	7	8	9
RAZEM	10	12	15	16

W 2024 roku Gmina Warka przystąpiła do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”. Program zapewnia osobom z niepełnosprawnościami wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wypełnianiu ról społecznych oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Z pomocy mogą korzystać osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne. W ramach programu w roku 2025 z pomocy asystenta skorzystało 12 osób.

Placówka Wsparcia Dziennego – „Świetlica opiekuńczo – wychowawcza w Gminie Warka rozpocznie działalność 1 stycznia 2026 r. w strukturze M-GOPS. Placówka będzie realizować ustawowe zadania wspierania rodziny poprzez zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznej opieki po zajęciach szkolnych, wsparcia wychowawczego oraz pomocy w nauce. PWD będzie prowadzić zajęcia opiekuńcze, edukacyjne i profilaktyczne, w tym działania ukierunkowane na rozwój kompetencji społecznych, przeciwdziałanie przemocy, agresji i zachowaniom ryzykownym.

Placówka ma na celu wczesne wykrywanie trudności opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianie funkcjonowania rodzin oraz zapobieganie kierowaniu dzieci do pieczy zastępczej. PWD będzie współpracować z rodzicami, szkołami, asystentem rodziny i innymi instytucjami, zapewniając skoordynowane wsparcie środowiskowe dla rodzin z terenu Gminy Warka.

Po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie oraz z uwagi na dobro dziecka i konieczność zapewnienia mu bezpieczeństwa Gmina Warka współfinansuje pobyt dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej, co obrazuje tabela poniżej.

	2022	2023	2024
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej:	36	34	36
w tym: rodzinna forma pieczy zastępczej	w 13 rodzinach 18 dzieci	w 13 rodzinach 18 dzieci	w 12 rodzinach 18 dzieci
rodziny zastępcze zawodowo o charakterze pogotowia rodzinnego	w 1 rodzinie 3 dzieci	—	—
rodziny zastępcze zawodowe	w 1 rodzinie 1 dziecko	w 1 rodzinie 1 dziecko	—
rodziny zastępcze niezawodowe	w 3 rodzinach 4 dzieci	w 2 rodzinach 2 dzieci	w 4 rodzinach 5 dzieci
rodzinny dom dziecka	—	3 dzieci	3 dzieci
instytucjonalna forma pieczy zastępczej	10 dzieci	10 dzieci	10 dzieci

Pieczka zastępcza z definicji ma na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W ramach współpracy z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, asystent rodziny bierze udział w Okresowych Ocenach Sytuacji Dziecka Umieszczonego w Pieczy Zastępczej. W trakcie spotkania oceniane są chęci i możliwości rodziców biologicznych z Gminy Warka do przywrócenia opieki nad dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej. Asystent rodziny współpracuje także z rodzicami, którzy chcą zmienić swoją sytuację życiową tak, aby powrót dzieci do rodziny biologicznej był możliwy.

Od czerwca 2014r. w Gminie Warka wydawane są Karty Dużej Rodziny, dzięki którym rodziny wielodzietne nabywają uprawnienia do ulg i zniżek za korzystanie z wybranych usług i przy zakupie towarów u sprzedawców, którzy włączyli się do programu. Zainteresowanie Programem maleje, co obrazuje poniższa tabela.

Liczba Kart Dużej Rodziny wydanych w Gminie Warka			
	2022	2023	2024
Liczba rodzin, które złożyły wniosek o Kartę Dużej Rodziny	205	188	62
Liczba osób, którym wydano karty	493	407	104

Analiza ankiety przeprowadzonej przez M-GOPS w Warce w okresie od 2 grudnia 2025 r. do 22 grudnia 2025 r. wskazuje, że respondenci w zdecydowanej większości są długoletnimi mieszkańcami gminy Warka, silnie związanymi ze społecznością lokalną. Pozwala to uznać uzyskane wyniki za miarodajne dla diagnozy sytuacji rodzin zamieszkujących gminę, przy jednoczesnym uwzględnieniu struktury próby, w której dominują kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym o wysokim poziomie wykształcenia.

Zidentyfikowane problemy rodzin mają przede wszystkim charakter społeczno-wychowawczy. Najczęściej wskazywane były trudności związane z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, uzależnieniem od alkoholu, osłabieniem więzi rodzinnych oraz przemocą domową. Problemy o charakterze ekonomicznym, takie jak bezrobocie czy ubóstwo, pojawiały się w odpowiedziach rzadziej i były oceniane jako mniej istotne w porównaniu z problemami natury psychospołecznej.

W ocenie respondentów obszar przeciwdziałania alkoholizmowi został wskazany jako najslabiej funkcjonujący element systemu wsparcia rodzin na terenie gminy. Odpowiedzi ankietowanych wskazują na istotne znaczenie działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych realizowanych w tym zakresie.

Respondenci zwracali również uwagę na dostępność usług opiekuńczych i wspierających. W szczególności wskazywano na ograniczoną ofertę opieki żłobkowej oraz umiarkowanie ocenianą opiekę przedszkolną. Kwestie te były postrzegane jako istotne z punktu widzenia rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych.

Oferta edukacyjna funkcjonująca na terenie gminy została oceniona generalnie pozytywnie. Jednocześnie znaczny udział ocen dostatecznych sugeruje zróżnicowane postrzeganie jakości edukacji oraz potrzebę dalszego rozwoju działań wspierających dzieci i młodzież, w tym zajęć pozalekcyjnych oraz inicjatyw ukierunkowanych na wyrównywanie szans edukacyjnych.

Pozytywne oceny uzyskała również oferta sportowo-rekreacyjna i kulturalna. Respondenci postrzegają ją jako istotny element życia lokalnego, sprzyjający integracji społecznej oraz aktywizacji dzieci, młodzieży i rodzin.

Ocena funkcjonowania systemu ochrony zdrowia wskazuje na występowanie trudności związanych z dostępnością oraz jakością świadczeń, szczególnie w obszarze opieki specjalistycznej oraz wsparcia psychologicznego dla dzieci, młodzieży i rodzin doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych.

Wysokie poczucie bezpieczeństwa deklarowane przez mieszkańców stanowi istotny element społecznego funkcjonowania gminy. Jednocześnie w odpowiedziach ankietowanych pojawia się zagadnienie przemocy w rodzinie, co wskazuje na znaczenie działań profilaktycznych oraz współpracy instytucjonalnej w tym obszarze.

Respondenci zwracają także uwagę na potrzebę funkcjonowania spójnego systemu wsparcia rodzin, obejmującego poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, działania wzmacniające kompetencje wychowawcze rodziców, wsparcie asystenta rodziny oraz inicjatywy skierowane do osób starszych, w szczególności zamieszkujących obszary wiejskie.

II. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

Mocne strony • Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Warce Nr XXXV/242/21, • Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; • Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Punkt konsultacyjny (pomoc prawna i psychologiczna) • Baza Instytucji wspierających rodzinę (MGOPS, PCPR, Policja, Sąd, Organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice socjoterapeutyczne i szkolne), • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty, • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny, • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży. • Funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny; • Współpraca pracowników M-GOPS z nauczycielami i pedagogami szkolnymi w rozwiązywaniu problemów rodzin; • Udzielanie pomocy finansowej oraz w formie świadczeń niepieniężnych osobom/rodzinom będącym w trudnej sytuacji rodzinnej; • Współpraca z Komisariatem Policji w Warce; • Współpraca z kuratorami; • Podnoszenie kompetencji zawodowych poprzez udział pracowników M-GOPS w szkoleniach i konferencjach; • Organizowanie i współorganizowanie imprez profilaktycznych;	Słabe strony • Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie; • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodzinny) – konieczność dojazdu do okolicznych miast, długi okres oczekiwania na wizytę, • Brak rodzin wspierających; • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów, • Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej; • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i niechęć do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów. • Niski poziom aktywności beneficjentów pomocy społecznej zmierzających do poprawy sytuacji rodzinnej; • Współwystępowanie uzależnienia i przemocy domowej; • Przeobrażenia modelu i funkcji rodziny (rozwoły, separacje, związki kohabicyjne, samotne rodzicielstwo, rodziny zrekonstruowane); • Brak woli rodziców do podejmowania aktywności mającej na celu poprawę funkcjonowania rodziny;
Szanse • Zatrudnienie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych, • Edukacja rodziców w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją,	Zagrożenia • Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów, • Wzrost kosztów utrzymania rodziny,

bezradnością, zarządzania budżetem domowym, • Współpraca pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Realizacja rządowych programów i możliwości pozyskiwania funduszy unijnych, • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym. • Utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlica opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci i młodzieży) • Programy rządowe w zakresie wsparcia działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego (np. Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością) • Programy rządowe w zakresie wsparcia działań na rzecz opiekunów osób z niepełnosprawnościami, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego (np. Opieka wytchnieniowa)	• Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za pracą), • Zanik więzi i tradycji rodzinnych, • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc, • Uzależnienia członków rodziny (alkohol, narkotyki, internet), • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych, • Ograniczenie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę. • Rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych • Zaniechanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców • Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne
--	--

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny mieszkające na terenie Gminy Warka:

- przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska
- kobiety w ciąży i ich rodziny
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko.

IV. ZASOBY LOKALNE

Gminny Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Warka jest realizowany przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy z:

1. Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Warce
2. Starostwem Powiatowym w Grójcu
3. Urzędem Miejskim w Warce
4. Sądem Rejonowym w Grójcu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich
5. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce
6. Prokuraturą Rejonową w Grójcu
7. Komisariatem Policji w Warce

8. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu
9. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Warce
10. Placówkami oświatowo- wychowawczymi:
 - Szkołami,
 - Przedszkolami,
 - Świetlicami opiekuńczo – wychowawczymi;
11. Centrum Sportu i Rekreacji w Warce,
12. Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Warce,
13. Gminną Instytucją Kultury „Dworek na Długiej” w Warce,
14. Kościołami,
15. Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i dysfunkcji społecznych, w tym realizującymi działania związane z przemocą w rodzinie.

V. CELE PROGRAMU

Gminny Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Warka na lata 2026-2028 wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Cele szczegółowe:

1. Wczesne rozpoznawanie problemów rodzinnych oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom w kryzysie.
2. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych i społecznych rodziców oraz rozwój działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.
3. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich opiekunów.
4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i kompetencji pracowników systemu wsparcia rodziny.

VI. ZADANIA

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, do zadań gminy w tym zakresie należy:

1. Zapewnienie wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:
 - a. analizę sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu – monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniem, demoralizacją, w których wychowują się dzieci zagrożone kryzysem,
 - b. wzmacnianie roli i funkcji rodziny – kierowanie rodziców do specjalistów, motywowanie do podejmowania terapii, obejmowanie wsparciem asystenta rodziny, organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej dla rodzin
 - c. rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny – obejmowanie wsparciem asystenta rodziny, motywowanie do udziału w szkoleniach i warsztatach dla rodziców, tworzenie poradnictwa specjalistycznego

- d. podnoszenie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny – objęcie wsparciem asystenta rodziny, organizowanie szkoleń, poradnictwo specjalistyczne, udział w Programach dla rodzin np. „Karta Dużej Rodziny”
 - e. pomoc w integracji rodziny – organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych dla rodzin
 - f. przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny – poradnictwo specjalistyczne, organizowanie świetlic dla dzieci, wydarzeń dla rodzin, zapewnienie wsparcia asystenta
 - g. dążenie do reintegracji rodziny – dokonywanie wraz z PCPR okresowych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, praca asystenta rodziny z rodzicem biologicznym.
2. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko
- a. zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży
 - b. zapewnienie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu
 - c. poradnictwo w zakresie przezwycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka
 - d. wsparcie psychologiczne, udział Gminy w Programach wspierających rodziców lub opiekunów dzieci z niepełnosprawnościami, np. „Opieka wytechnieniowa”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”
 - e. pomoc prawna, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych.
3. Placówka Wsparcia Dziennego
- a. Zapewnianie dziennej opieki i wsparcia wychowawczego dzieciom i młodzieży.
 - b. Wsparcie edukacyjne.
 - c. Rozwijanie kompetencji społecznych dzieci i młodzieży.
 - d. Organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań
4. Finansowanie
- a. kosztów szkoleń dla rodzin wspierających
 - b. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
 - c. kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie.

VII. SPOSÓB FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu Gminy Warka, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Prowadzenie monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu służyć będzie analizie i ocenie podejmowanych działań, określając stopień realizacji i ewentualnych zmian w celach programu. Program będzie monitorowany w sposób ciągły

Koordinatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 jest Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Dyrektora Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Warce sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadania.

Załącznik:

1. Analiza Ankiety dotyczącej funkcjonowania rodzin i dzieci na terenie Gminy Warka

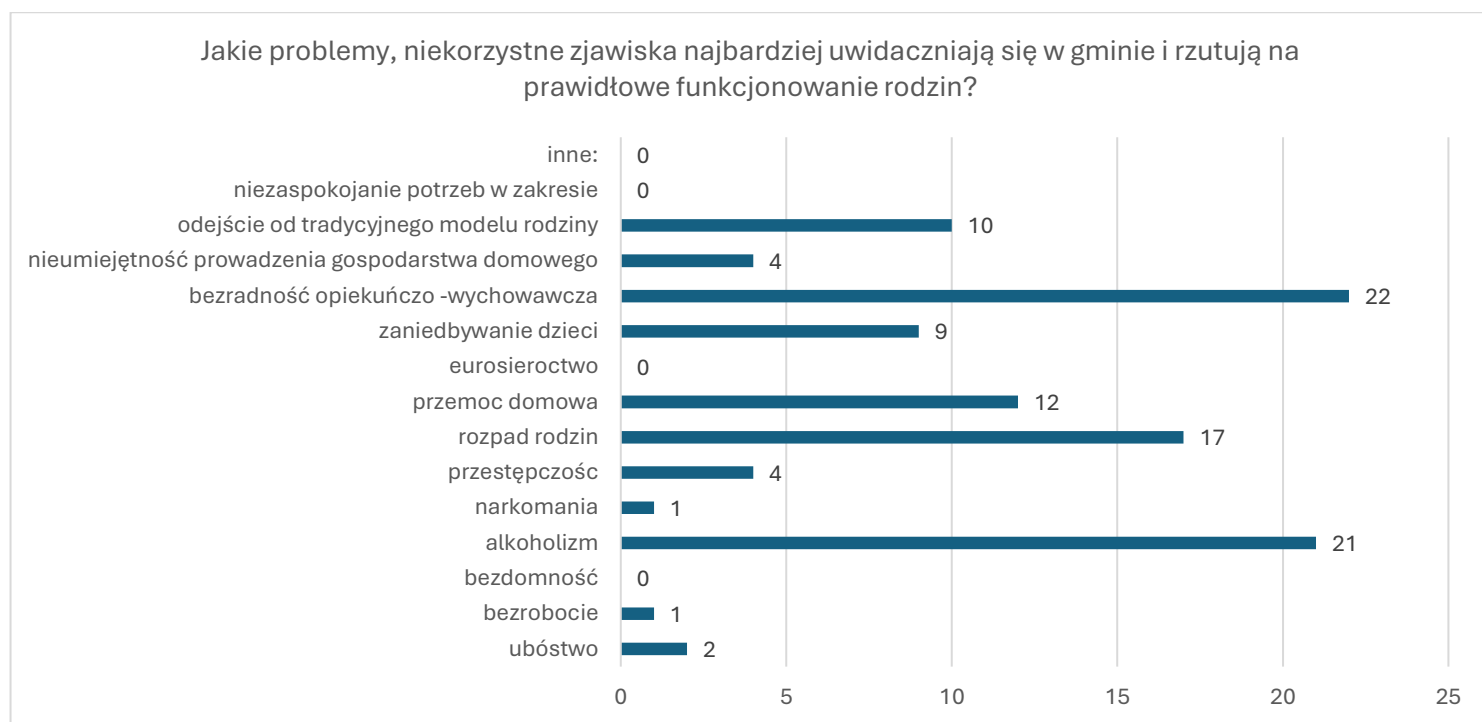
Analiza Ankiety dotyczącej funkcjonowania rodzin i dzieci na terenie Gminy Warka

Ankietowani to w większości osoby silnie związane z gminą Warka – ponad połowa (55%) mieszka na jej terenie od urodzenia, a kolejne 35% od wielu lat. Tylko 10% badanych to nowi mieszkańcy (do 1 roku).

Struktura płci pokazuje zdecydowaną przewagę kobiet (87,5%), co może mieć wpływ na sposób postrzegania i oceniania badanych zagadnień. Mężczyźni stanowili jedynie 10% ankietowanych.

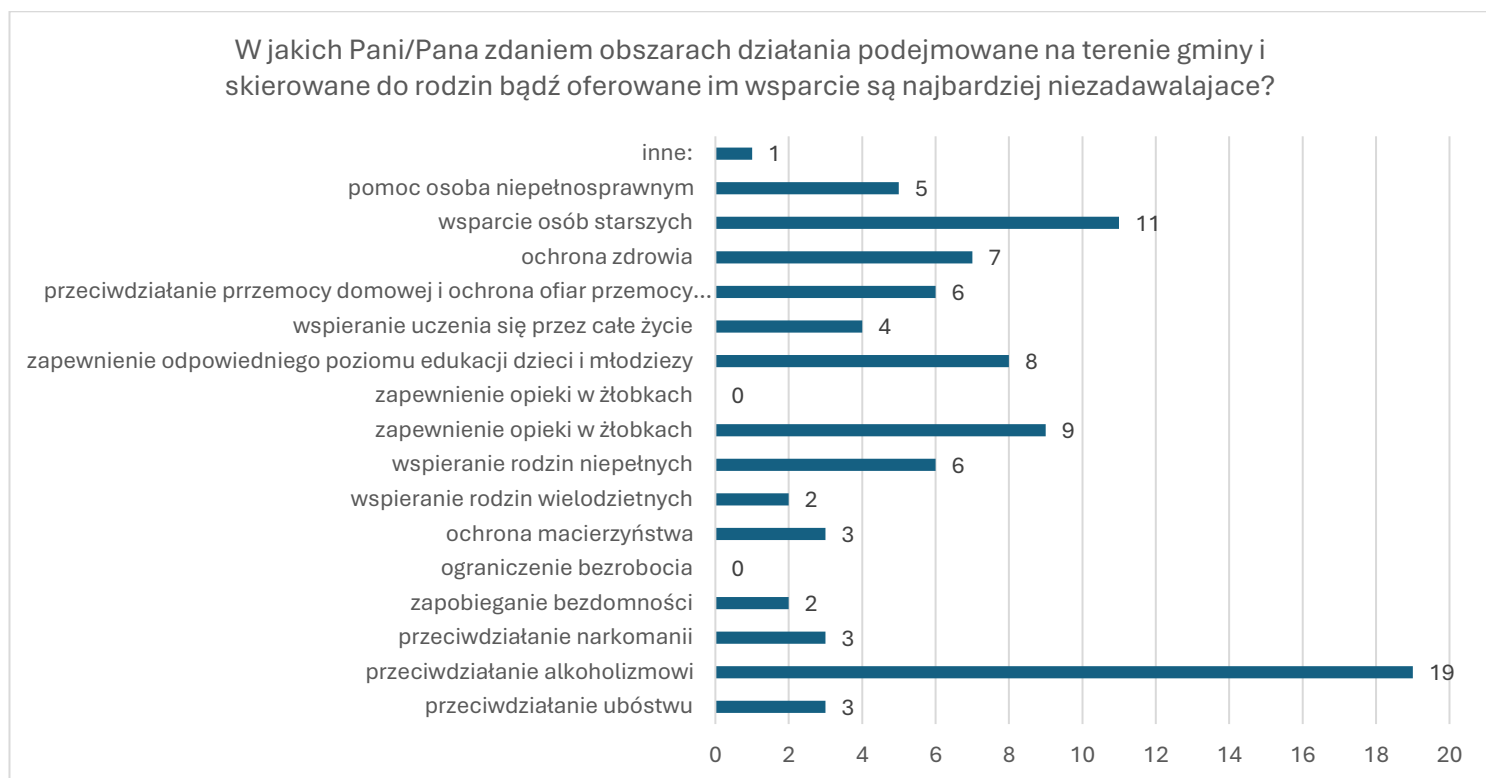
Pod względem wieku dominują osoby w wieku 36–45 lat (52,5%), a następnie grupy 56–65 lat (20%) oraz 46–55 lat (17,5%). Brakuje respondentów poniżej 25 roku życia oraz powyżej 65 lat.

Ankietowani charakteryzują się wysokim poziomem wykształcenia – aż 82,5% posiada wykształcenie wyższe, a 15% średnie.

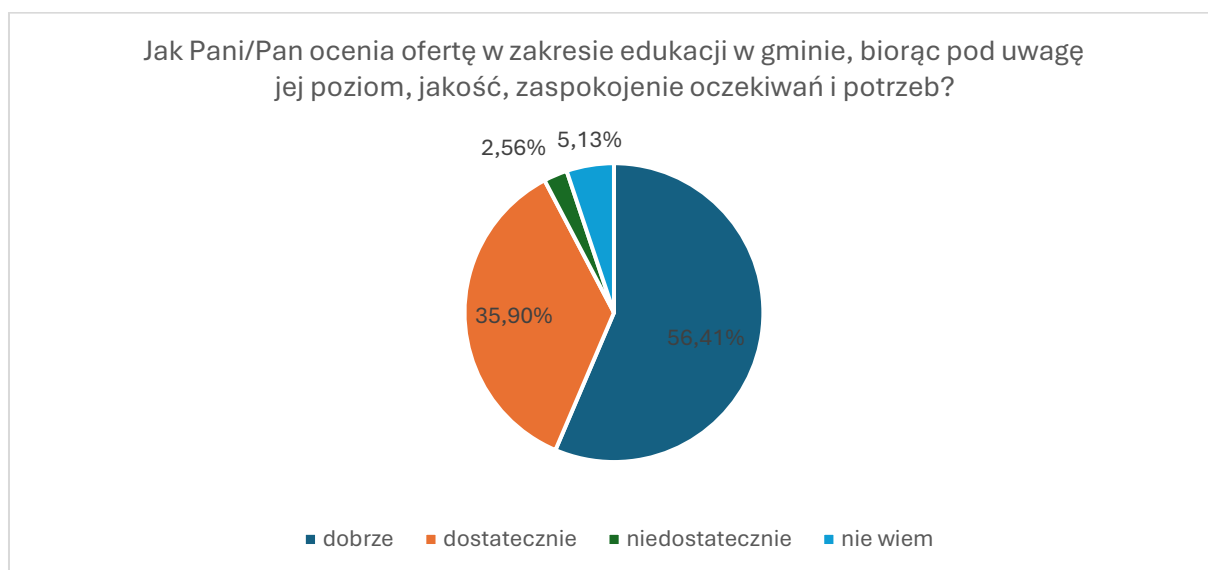
Z analizy przeprowadzonej ankiety wynika, że najpoważniejsze problemy rzutujące na prawidłowe funkcjonowanie rodzin w gminie mają przede wszystkim charakter społeczno-wychowawczy. Najczęściej wskazywanym problemem jest bezzadność opiekuńczo-wychowawcza (21,36%). Niewiele rzadziej respondenci wskazywali na alkoholizm (20,39%), który pozostaje jednym z kluczowych czynników destabilizujących życie rodzinne. Istotnym

problemem jest również rozpad rodzin (16,50%) oraz przemoc domowa (11,65%). Na uwagę zasługuje także zaniedbywanie dzieci (8,74%), które może być konsekwencją wcześniej wymienionych zjawisk. W mniejszym stopniu wskazywano na odejście od tradycyjnego modelu rodziny (9,71%), przestępczość oraz nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (po 3,88%). Problemy stricte ekonomiczne, takie jak ubóstwo (1,94%) i bezrobocie (0,97%), zostały ocenione jako mało istotne.

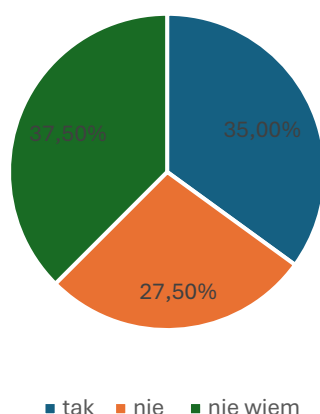
Analiza odpowiedzi wskazuje, że najważniejszy obszar działań podejmowanych na terenie gminy skierowanych do rodzin bądź oferowanego rodzinie wsparcie są najbardziej niezadawalające respondenci uznają przeciwdziałanie alkoholizmowi (21,35%). Potwierdza to wcześniejsze wyniki ankiety, w których problem uzależnień został uznany za jedno z głównych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodzin. Drugim istotnym priorytetem jest wsparcie osób starszych (12,36%), co może świadczyć o rosnących potrzebach opiekuńczych i zdrowotnych tej grupy społecznej. Wysoko oceniono również zapewnienie opieki w żłobkach (10,11%), co wskazuje na zapotrzebowanie na rozwiązania ułatwiające łączenie życia rodzinnego z aktywnością zawodową. Kolejne ważne obszary to zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (8,99%) oraz ochrona zdrowia (7,87%). Respondenci zwracają także uwagę na potrzebę wsparcia rodzin niepełnych oraz przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony jej ofiar (po 6,74%), co pokazuje znaczenie działań wzmacniających bezpieczeństwo i stabilność rodzin. Mniejsze znaczenie przypisano działaniom takim jak

pomoc osobom niepełnosprawnym (5,62%), wspieranie uczenia się przez całe życie (4,49%) oraz przeciwdziałanie ubóstwu, narkomanii i ochrona macierzyństwa (po 3,37%). Respondenci nie wskazali natomiast potrzeby ograniczania bezrobocia (0%).

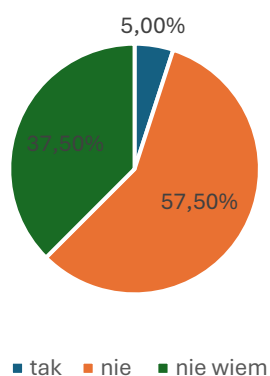
Na podstawie wyników ankiety można stwierdzić, że oferta edukacyjna w gminie jest oceniana przeważnie pozytywnie. Ponad połowa respondentów 56,41% (22 osoby) oceniła ją dobrze, co świadczy o zadowoleniu z poziomu, jakości oraz stopnia zaspokojenia oczekiwań i potrzeb edukacyjnych mieszkańców. Jednocześnie 35,90% badanych (14 osób) wskazało ocenę dostateczną, co sugeruje, że choć oferta edukacyjna spełnia podstawowe wymagania, istnieje przestrzeń do jej dalszego rozwoju i poprawy jakości. Niewielki odsetek respondentów 2,56% (1 osoba) ocenił ofertę niedostatecznie, co może sygnalizować pojedyncze problemy lub niezaspokojone potrzeby. Odpowiedź „nie wiem” wybrało 5,13% ankietowanych (2 osoby), co może wynikać z braku bezpośredniego kontaktu z ofertą edukacyjną gminy. Ogólnie wyniki wskazują na dobrą ocenę edukacji w gminie, przy jednoczesnej potrzebie dalszego doskonalenia jej elementów.

Czy Pani/Pana zdaniem oferta opieki przedszkolnej w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców?

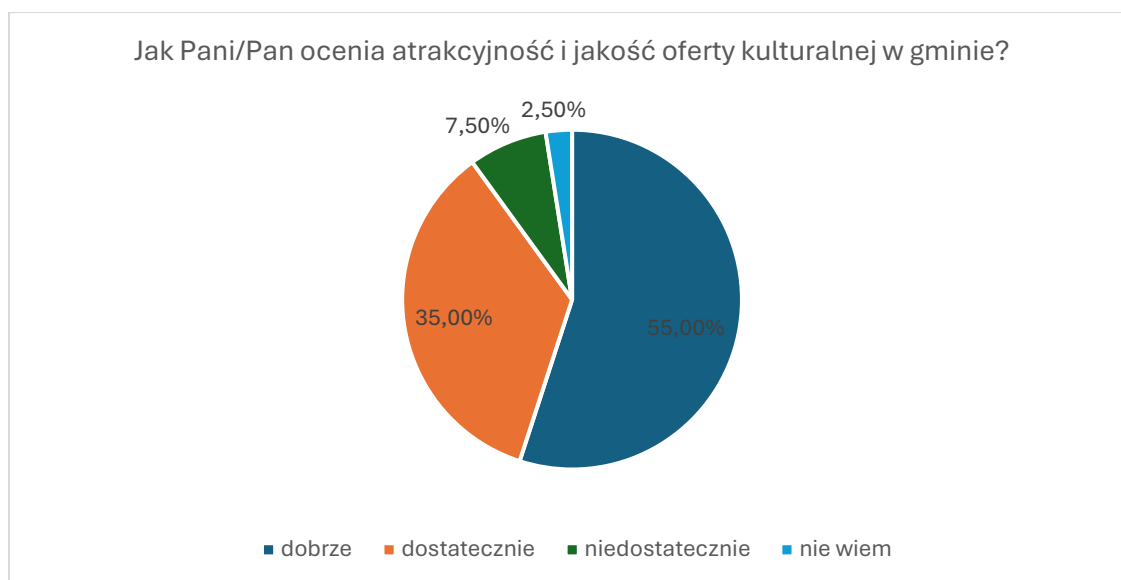
Analiza wyników ankiety pokazuje, że opinie mieszkańców na temat oferty opieki przedszkolnej w gminie są zróżnicowane. 35,00% respondentów (14 osób) uważa, że oferta ta zaspokaja potrzeby mieszkańców, co wskazuje na umiarkowany poziom satysfakcji z dostępnych form opieki przedszkolnej. Jednocześnie 27,50% badanych (11 osób) ocenia ją negatywnie, co może świadczyć o występowaniu problemów takich jak niewystarczająca liczba miejsc, ograniczona dostępność placówek lub niedopasowanie oferty do potrzeb rodzin. Najliczniejszą grupę stanowią osoby, które wybrały odpowiedź „nie wiem” 37,50% (15 osób). Może to wynikać z braku bezpośredniego korzystania z opieki przedszkolnej lub niewystarczającej wiedzy na temat dostępnej oferty.

Czy Pani/Pana zdania oferta opieki w żłobkach w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców?

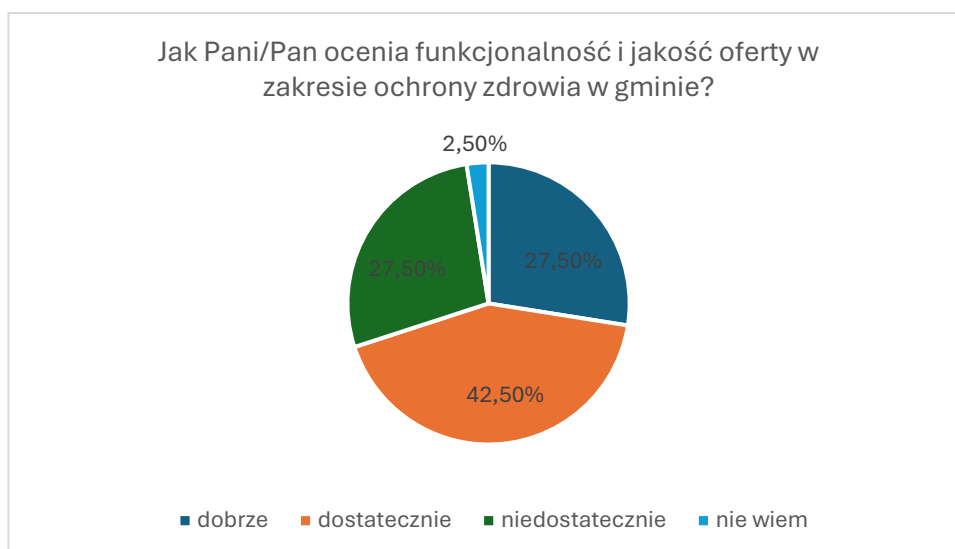

Wyniki ankiety jednoznacznie wskazują, że oferta opieki w żłobkach w gminie jest oceniana negatywnie. Zaledwie 5,00% respondentów (2 osoby) uważa, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, co świadczy o bardzo niskim poziomie satysfakcji z dostępnej oferty. Zdecydowana większość badanych 57,50% (23 osoby) odpowiedziała „nie”, co może

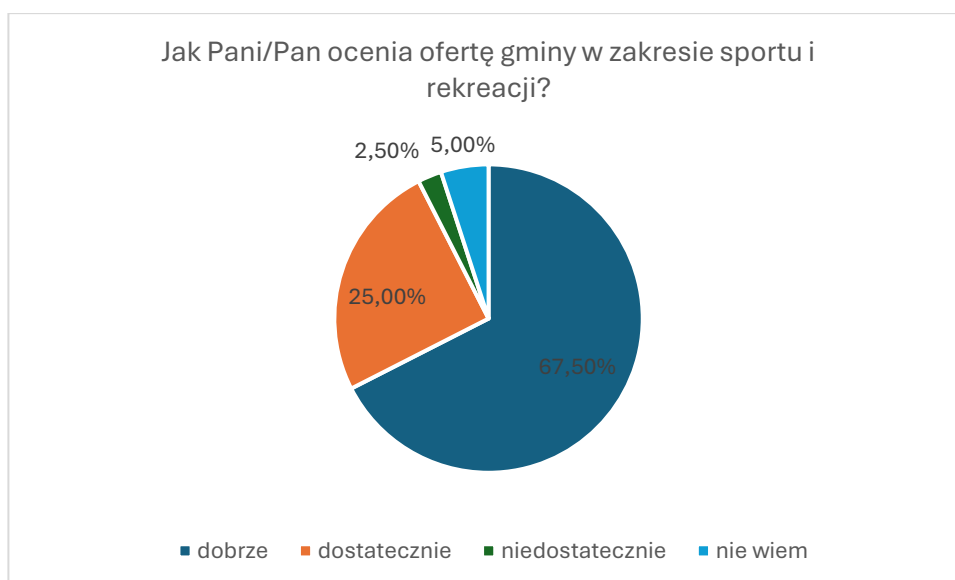
wskazywać na istotne problemy, takie jak niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach, ograniczona dostępność placówek lub brak oferty dostosowanej do potrzeb rodzin z małymi dziećmi. Jednocześnie 37,50% respondentów (15 osób) wybrało odpowiedź „nie wiem”, co może wynikać z braku korzystania z opieki żłobkowej lub niewystarczającej informacji na temat jej dostępności.

Analiza wyników ankiety wskazuje, że oferta kulturalna w gminie jest oceniana w większości pozytywnie. Ponad połowa respondentów 55,00% (22 osoby) oceniła jej atrakcyjność i jakość dobrze, co świadczy o zadowoleniu mieszkańców z dostępnych wydarzeń i form aktywności kulturalnej. Jednocześnie 35,00% badanych (14 osób) wskazało ocenę dostateczną, co sugeruje, że oferta kulturalna spełnia podstawowe oczekiwania, jednak istnieje potencjał do jej dalszego uatrakcyjnienia i podniesienia jakości. Niewielki odsetek respondentów 7,50% (3 osoby) ocenił ofertę niedostatecznie, co może wskazywać na niedopasowanie części działań kulturalnych do potrzeb niektórych grup mieszkańców. Odpowiedź „nie wiem” wybrało 2,50% ankietowanych (1 osoba), co może wynikać z braku uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

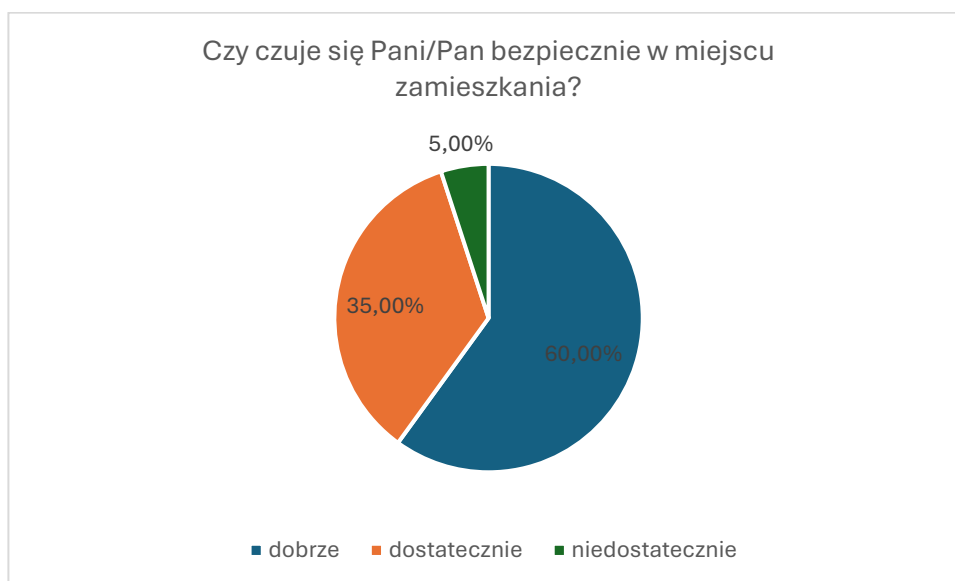

Analiza wyników ankiety pokazuje, że ocena funkcjonalności i jakości oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie jest zróżnicowana, z przewagą ocen umiarkowanych. Największa grupa respondentów 42,50%, (17 osób) oceniła ją dostatecznie, co wskazuje, że oferta spełnia podstawowe potrzeby mieszkańców, jednak nie w pełni odpowiada ich oczekiwaniom. Po 27,50% badanych (11 osób) wskazało ocenę dobrą oraz niedostateczną, co świadczy o wyraźnym podziale opinii i nierównym postrzeganiu jakości usług zdrowotnych. Niewielki odsetek respondentów 2,50% (1 osoba) wybrał odpowiedź „nie wiem”.

Analiza wyników ankiety wskazuje, że oferta gminy w zakresie sportu i rekreacji jest oceniana bardzo pozytywnie. Zdecydowana większość respondentów 67,50% (27 osób) oceniła ją dobrze, co świadczy o wysokim poziomie satysfakcji z dostępnej infrastruktury oraz form aktywności sportowo-rekreacyjnej. Jednocześnie 25,00% badanych (10 osób) wskazało ocenę dostateczną, co sugeruje, że oferta spełnia podstawowe oczekiwania, lecz może wymagać dalszego rozwoju lub urozmaicenia. Niewielki odsetek respondentów 2,50% (1 osoba) ocenił

ofertę niedostatecznie, co wskazuje na sporadyczne niezadowolenie. Odpowiedź „nie wiem” wybrało 5,00% ankietowanych (2 osoby), co może wynikać z braku korzystania z oferty sportowo-rekreacyjnej.

Wyniki ankiety wskazują, że mieszkańcy w większości czują się bezpiecznie w miejscu zamieszkania. 60,00% respondentów (24 osoby) oceniło poziom bezpieczeństwa dobrze, co świadczy o pozytywnym postrzeganiu warunków życia oraz skuteczności działań wpływających na bezpieczeństwo w gminie. Jednocześnie 35,00% badanych (14 osób) określiło swoje poczucie bezpieczeństwa jako dostateczne. Niewielki odsetek respondentów 5,00% (2 osoby) ocenił poczucie bezpieczeństwa niedostatecznie, co wskazuje na jednostkowe przypadki niezadowolenia. Brak odpowiedzi „nie wiem” potwierdza, że wszyscy ankietowani mają wyrobioną opinię na temat bezpieczeństwa w swoim miejscu zamieszkania.

Zdaniem ankietowanych, aby poprawić funkcjonowanie rodzin w gminie, należy podjąć szereg działań wspierających wychowanie, zdrowie psychiczne oraz dostęp do edukacji i usług społecznych. Respondenci wskazali na potrzebę organizacji warsztatów dla rodziców i nauczycieli, które pomogą w rozwoju kompetencji wychowawczych oraz radzeniu sobie ze stresem. Zwiększenie dostępności do usług psychologicznych i terapeutycznych, a także rozbudowa infrastruktury (np. budowa żłobków, przedszkoli i obiektów rekreacyjnych) są również uznawane za kluczowe. Dodatkowo, zwrócono uwagę na konieczność wsparcia seniorów, zwłaszcza na terenach wiejskich oraz zapewnienia lepszej równowagi między życiem zawodowym a rodzinnym, co poprawiłoby stabilność i jakość życia rodzin.

Zdaniem ankietowanych, w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, należy podjąć działania, które stworzą bezpieczne i rozwijające środowisko zarówno dla najmłodszych, jak i dla młodzieży. Kluczowe jest zapewnienie dostępu do świetlic

środowiskowych, które będą miejscem wsparcia i aktywności dla dzieci. Respondenci podkreślają potrzebę zwiększenia liczby zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych, artystycznych i edukacyjnych, które pomogą w rozwoju dzieci i młodzieży poza szkołą. Ważnym elementem jest także modernizacja i rozbudowa infrastruktury, w tym budowa nowych boisk, placów zabaw, skateparków czy lodowisk, które stanowią przestrzeń do spędzania wolnego czasu w sposób aktywny i bezpieczny. Dodatkowo, zwiększenie dostępności do poradni psychologiczno-socjalnych oraz rozwój działań profilaktycznych, takich jak warsztaty czy programy edukacyjne, pomogą młodym ludziom w radzeniu sobie z trudnościami emocjonalnymi i społecznymi. Respondenci wskazali również na konieczność wsparcia rodzin, zwłaszcza tych w trudnej sytuacji, poprzez asystentów rodzinnych oraz rozwój programów wspierających młodych rodziców. Zwiększenie liczby zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także rozbudowa oferty kulturalnej, przyczyni się do lepszego wykorzystania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, co pozytywnie wpłynie na ich rozwój i integrację społeczną.

Zdaniem ankietowanych, w rozwiązywaniu problemów rodzin i dzieci w gminie kluczową rolę powinny odegrać instytucje takie jak Urząd Miasta i Gminy, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (M-GOPS), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (PPP), szkoły, świetlice środowiskowe, Centrum Sportu i Rekreacji (CeSiR) oraz Dworek na Długiej. Współpraca pomiędzy tymi instytucjami, a także zaangażowanie policji, ośrodka zdrowia oraz organizacji pozarządowych zajmujących się prawami dzieci.

Zdaniem ankietowanych, w gminie występuje szereg problemów, które wpływają na sytuację rodzin i dzieci, a ich rozwiązanie powinno stać się priorytetem w programie wspierania rodziny. Respondenci wskazali na nasilenie problemów opiekuńczo-wychowawczych, takich jak alkoholizm, problemy finansowe i mieszkaniowe, a także niewystarczającą współpracę rodziców z instytucjami oraz niską świadomość wychowawczą. Konieczne jest zwiększenie dostępu do wsparcia psychologicznego i społecznego oraz edukacja rodziców, co pomoże w poprawie jakości życia rodzin. Ponadto, w gminie dostrzega się potrzebę poprawy warunków mieszkaniowych, dostępu do edukacji, opieki zdrowotnej oraz profilaktyki zdrowotnej. Zwiększenie liczby aktywności pozaszkolnych i integracyjnych dla młodzieży, w tym tworzenie nowych miejsc do spędzania wolnego czasu, może pomóc w zapobieganiu wykluczeniu społecznemu oraz rozwoju umiejętności społecznych dzieci i młodzieży. Istnieje również potrzeba rozwiązania problemu wykluczenia komunikacyjnego w miejscowościach takich jak Stara Warka czy Murowanka, gdzie brak transportu publicznego ogranicza dostęp do różnych usług.

Wnioski

Analiza ankiety przeprowadzonej przez M-GOPS w Warce w okresie od 2 grudnia 2025 r. do 22 grudnia 2025 r. wskazuje, że respondenci w zdecydowanej większości są długoletnimi mieszkańcami gminy Warka, silnie związanymi ze społecznością lokalną. Pozwala to uznać uzyskane wyniki za miarodajne dla diagnozy sytuacji rodzin zamieszkujących gminę, przy jednoczesnym uwzględnieniu struktury próby, w której dominują kobiety oraz osoby w wieku produkcyjnym o wysokim poziomie wykształcenia.

Zidentyfikowane problemy rodzin w gminie mają przede wszystkim charakter społeczno-wychowawczy. Do najistotniejszych należą bezradność opiekuńczo-wychowawcza, problem uzależnienia od alkoholu, rozpad więzi rodzinnych oraz przemoc domowa. Problemy o charakterze ekonomicznym, takie jak bezrobocie i ubóstwo, zostały wskazane jako marginalne, co potwierdza konieczność koncentracji działań programu na wsparciu psychospołecznym rodzin.

Respondenci wskazali przeciwdziałanie alkoholizmowi jako najbardziej niezadowolający obszar wsparcia rodzin na terenie gminy. W związku z tym zasadne jest wzmocnienie działań profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych, realizowanych we współpracy z instytucjami pomocy społecznej, ochrony zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.

Istotnym kierunkiem działań Programu Wspierania Rodziny powinno być zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i wspierających, w szczególności w odniesieniu do rodzin z małymi dziećmi oraz osób starszych. Wyniki ankiety jednoznacznie wskazują na niewystarczającą ofertę opieki żłobkowej oraz umiarkowaną ocenę opieki przedszkolnej.

Oferta edukacyjna w gminie jest oceniana pozytywnie, jednak znaczny udział ocen dostatecznych wskazuje na potrzebę dalszego doskonalenia jakości edukacji oraz rozwoju działań wspierających dzieci i młodzież, w tym zajęć pozalekcyjnych i programów wyrównywania szans edukacyjnych.

Pozytywnie oceniona oferta sportowo-rekreacyjna i kulturalna stanowi istotny potencjał gminy, który powinien zostać wykorzystany w działaniach profilaktycznych i integracyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz rodzin, jako element zapobiegania wykluczeniu społecznemu i wzmacniania więzi lokalnych.

Ocena funkcjonowania ochrony zdrowia wskazuje na potrzebę poprawy dostępności oraz jakości świadczeń, w szczególności w zakresie opieki specjalistycznej i wsparcia psychologicznego dla dzieci, młodzieży i rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Wysokie poczucie bezpieczeństwa mieszkańców należy uznać za czynnik sprzyjający realizacji działań Programu Wspierania Rodziny. Jednocześnie zasadne jest kontynuowanie i wzmacnianie działań profilaktycznych oraz współpracy z policją i innymi służbami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Respondenci jednoznacznie wskazują na potrzebę rozwoju kompleksowego systemu wsparcia rodzin, obejmującego m.in. poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców, wsparcie asystenta rodziny oraz działania skierowane do seniorów, w szczególności na obszarach wiejskich.

Skuteczna realizacja Programu Wspierania Rodziny wymaga zintegrowanych działań podejmowanych przez Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, jednostki kultury i sportu, służbę zdrowia, policję oraz organizacje pozarządowe.

Szczególnym wyzwaniem pozostaje ograniczenie wykluczenia komunikacyjnego w wybranych miejscowościach gminy, które utrudnia rodzinom dostęp do usług wsparcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny